

SOČA

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoludne ter od 5. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglaste je plačati loco Gorica. Dopisi n. j. se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

"PRIMOREC"

Izhaja neodvisno od "Soče" vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

"Soča" in "Primorec" se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Vse za omiko, svobodo in napredek! — Dr. K. Lavrič

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Gor. Tiskarna «A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Medsebojno razmerje“ — pa še nekaj drugega.

„Etnost“ je vzbudila nekoliko polemike s svojimi članki, v katerih je grajala Pajerjevo preziranje slovenščine pri uradnih razpisih deželnega odbora ter opozarjala, kako se zadržijo Slovenci nasproti Pajerjevemu avtokratstvu. „Gorica“ je na prvi članek „Ed.“ molčala, misle, da z molko n ubije nel ubo jej sproženo diskuzijo o rečeh v naši deželni hiši, oglasila pa se je le na drugo podziranje v „Ed.“ Oglasila se je jako previdno, osredotočila svoj odgovor na medsebojno razmerje Slovencev v deželnem zboru, malce požgala „Ed.“ pod nos, češ, naj se briga za svoje trzasko in istrske razmere, končno pa vprašala za svet, kako naj se taka reč odpravi. Rekla je nekaj, ker je končno morala reči. „Edin.“ je na to zopet spisala članek „Gorici“; v soboto pa smo čitali v „Ed.“ dopis iz Gorice pod naslovom „Sami smo naj več krivi!“

Ta kot dopis označeni članek je prav lepo zaokrožen s listega visokega stališča, na katero se je postavil članek; stoji namreč nad strankami, vidi medsebojno pomanjkanje objektivnosti za presojanje stvari, kaže na padevanje Pajerjevo itd., končno pa počni na dan tudi z narodnim grehom! Nimmamo sicer navade, stikali za dopisniki po drugih listih, ali ko smo precitali članek v „Ed.“, smo se pa morali nehoté vprašati: Kdo pa je ta mož, ki sodi razmere tako visoko, ki hoče biti tolmač onih, ki „ne prisezajo na zastavo medsebojnega sovraštva“, kdo je ta, ki govori tako samozavestno, in zakaj se ni že poprej oglašil? — posegel vmes s svojimi naveti in migljaji, kako se morejo rešiti goriski Slovenci iz razmer, v katere so prišli od l. 1899. dalje? Zmajali smo končno z glavo, ker se nismo mogli domisliti, kdo bi bil ta izveličar, in ker nam je sinila na površje misel o — mogočem kukavičjem jajcu!...

Ali bodi že tako ali tako, o stvari sami spregovorimo tu par besed, kolikor megoče na kratko. V presojanju razmer v naši de-

želni hiši, ki se dotikajo nas, ne gre ozirati se le na naše medsebojno razmerje, le na to, kako si stojimo nasproti naprednjaki in klerikalci, ampak glavno se je treba ozirati na razmerje, v katerem stojijo naši klerikalci z Lahi, oziroma z njihovim voditeljem dr. Pajerjem.

Tu vmes tiči tisto razmerje, iz katerega raste obneuroglost za Slovence; tisto razmerje je zatrlo objektivnost, tisto razmerje pelja nizdol veljavo slovenskega imena v deželni hiši ter tudi še drugače v nedoglednih posledicah, tam tiči naroden greh. Iz istega razmerja teče vse gorje goriskim Slovincem. Tega, kar je edini vzrok, da gremo nizdol, tega noče vpoštevati članek, tega ne vidi, ker noče videti, dasi je mogoče edinole s tega stališča pravilno presojeti naše odnose nasproti deželni hiši.

Pajer ni spravił zaman dr. Gregorčiča v državni zbor, vlada ni zaman gibala pred deželnozbornskimi volitvami ter sla klerikalcem na roko na celi črti s prepovedovanjem shodov narodno-napredne stranke ter celo z odložitvijo volitve vol. mož v goriskem okraju, ko je bila že dolotena, le na ljubo klerikalcem, ker „dobro ljudstvo“ se ni bilo dosti „požegnano“, da bi volilo le „krščanske“ volilne može itd. Ko je pa zmagal Gregorčič, je bil tako pijan ve elja, da ni vedel, kaj bi počel. Preskrbel je še, da je prišel on v dež. odbor s prof. Berbučem, o katerem je prav on že poprej trdil, da nima niti najmanjše sposobnosti za deželnega odbornika, po javnosti pa je udrihal na vse pretege po naprednjakih, jih smešil in se jim rogaj. V zasedanjih dež. zbora smo videli, kako ima dr. Pajer dr. Gregorčiča na vrvi, in kako se dr. Gregorčič noče prav nič ozirati na manjšino slov. delegacije. Klerikalci so postopali in glasovali vedno, kakor so hoteli Lahi, in če so se tupatam na videz malce skujali, pa je bil konec vendar tak, kakoršen je hotel Pajer. To smo videli pri razpravah o deželni norišnici, o učiteljskem zakonu itd., da, videli smo te katoliške može, da niso hoteli glasovati za povišanje prispevkov vinnogradnikom, in slo je za slovenske vino-

gradnike, edino le za to, ker je stavil ta predlog napreden poslanec!

Klerikalci stojijo na tem stališču, da morajo odobriti vse, kar hoče Pajer, podirati pa vse ono, kar sprožijo naprednjaki. Na tem polju jih je videti res dosledno delavne. Naj vse hudič vzame, ako ne obvelja njihova!

Vstvarili so torej „medsebojno razmerje“, v katerem gredo proti vsemu, kar prihaja iz naprednih vrst, dasi se je v javnosti že pred otvoritvijo dež. zbora od naše strani namignilo dosti jasno, da se želi takega nastopanja, da slovenska delegacija ne bo stala obnemogla proti laški, v kolikor pač je mogoče govoriti o moči naše desektorice, katera je na klerikalni strani precej dvomljive vrednosti. Moč klerikalcev pa se je kazala le v hilapčevanju Pajerju ter v zaničevanju vsega, kar je izšlo iz napredne stranke. Odprite „Gorico“ pa čitajte tam vse tisto zasmehovanje dr. Tume, ki se je oglašal pri proračunu z jako lepimi predlogi in navsveti, in ki je kazal na naše vitaine potrebe v vseobčnem napredku. Odprite in čitajte! Tam razvidite, kako je tisto „medsebojno razmerje.“

Naprednjaki so popustljivi ter se ne upirajo nikdar, kadar gre res za koristi ljudstva, klerikalci pa so nasproti njim intransigentni visoki gospodje, nasproti Pajerju pa udani mlapci. Tako je „medsebojno razmerje“! Potem pa naj kdo izhaja s takimi ljudmi, s tako bando! Naš splošni odpor proti njim že s početka razkola je glede presojanja reči jako mil, zlasti še ako se upošteva, s kakimi batlinami padajo oni po nas....

Vso tisto lastno krivdo, katero člankar v „Ed.“ milostno deli na obe strani, in vse klice po vzdrmljenju iz omotice je nasloviti na klerikalno stranko. Tam je vzrok, da se takov narod, ki na provokacije, kakorsne si dovoljuje Pajer, ne zna zakrpati z zobmi, sam odreka svojim pravicam! Mi smo vedno pripravljene za vsako pozitivno narodno delo, „Edinostin“ člankar pa naj spravi na pravo pot klerikalce ter jih vzame iz Pajerjevega naročja in jim poskrbi odvezo za vse tiste narodne grehe, katere so storili tekom zadnjih let! Potem bi se vse spremenilo — ako

bi bila pri klerikalcih taka spreobrnitev sploh mogoča!

Še mnogo mislij se nam vzbujajo, ali za danes končujemo, ker bomo o prvi priliki še govorili o teh rečeh.

Dopisi.

Is Tomaja. — Dne 28. in 29. septembra se je vršila občinska volitev v tomajskem zupanstvu; zmagala je na celi črti napredna stranka v vseh treh razredih.

Dolgo časa se je branil Črne župan in zadrževal volitev, da se je zavlekla čez 7 mesecev; zaradi te njegove spekulacije smo morali potrkati, in ušli smo bili, da se je naznanilo g. županu, da se ima nemudoma vršiti občinska volitev. Župan Črne je zato odlašal tako dolgo časa volitev, ker je dobro vedel, da volilci ne marajo več, da bi jim on županoval, mislil si je, če se zadržuje volitev, da volilci spreobrnejo barvo, kakor on, ker mu je večkrat tako kazalo. — To pa ne, marveč volilci so odločno držali besedo, da Črnca ne več za župana, pa tako smo tudi pokazali na dan volitve, in v tretjem razredu je dobil samo 1 glas. V drugem in prvem razredu je počila stranka v stranki, pa takrat je slo vse na noge na dan volitve. Prav zgodaj je g. župan vstal in se pogajal z agenti ene stranke, da bi se vrnilo kaj podrepnikov njegove v zastopstvo, pa tudi ti so odklonili njegovo ponudbo. Pa vseeno so napeli svoje moči, in zatelekal se je „Svitek“ v utovsko občino naznanit adjutantju Črnetovemu, da na noge, da se bode dalo ribariti v motni vodi. — Pa tudi ta pot je bila smola, spravili so pičlo število 10. S tem je končana Črnetova stranka. Sliši se, da so napravili protest proti volitvi, pa gotovi smo, da ne bode imel vspeha, ker volitev je nadzoroval g. Vintschgau pl. Altenburg in Hohenhaus dr. Wolff, nam. koncip., tako natančno, da nismo še videli takega nadzorstva; torej čast in hvala pl. gospodu! Torej prepričani smo, da ne bode vspeha, če ni tajnik dobil kaj za vratni, da bi obveljalo! Na svidenje!

Več v „Lilce v.“

Trije mušketicirji.

Napisał Alexandre Dumas.

(Dalje.)

»Gospa, ti ljudje so bili še mnogo nevarnejši, kakor bi bili tatovi, kajti to so činitelji gospoda kardinala; in kar se tiče vašega soproga, gospoda Bonacieuxa, ga ni tukaj, ker so prišli včeraj ponj in ga odvedli v Bastijo.«

»Mojega moža v Bastijo!« zakliče gospa Bonacieux; »ah, moj Bog, kaj jim je vendar napravil ta ljubi ubožec, ki ga je sama nedolžnost?«

In nekaj smehljaju podobnega preleti še vedno prestrašeno obličje mlade žene.

»Kaj je storil, gospa?« pravi d'Artagnan. »Jaz menim, da je njegova jedina krivda to, da ima ob jednom srečo in nesrečo, biti vaš soprog.«

»Vi torej veste, gospod...«

»Jaz vem, da vas je nekdo odpeljal.«

»In kdo? Ali to veste? Ah, če veste, mi povejte!«

»Človek, čar štirideset do petinštirideset let, črnih las, temne polti, z brazgotino na levem sencu.«

»Tako je, tako je; toda njegovo ime?«

»Ah, njegovo ime? To mi je neznano.«

»In ali je moj mož vedel, da me je odpeljal?«

»Bil je o tem obveščen po pismu, katero je pisal oni sam, ki vas je odpeljal.«

»In ali slutit, vpraša gospa Bonacieux nemirno, »vzrok tega dogodka?«

»Menim, da ga je prištevaj nekemu političnemu vzroku.«

»V pričetku sem o tem dvomila, toda zdaj mislim, kakor on. Torej me moj ljubi gospod Bonacieux ni sumil niti trenutek...«

»Ah, kaj še, milostiva; bil je preponosen na vašo čistost in zlasti na vašo ljubezen.«

Drugi, skoro nevidni smehljaj zaigra na rožnatih ustnicah lepe mlade žene.

»Toda,« nadaljuje d'Artagnan, »kako ste ubežali?«

»Izrabila sem trenutek, ko so me pustili samo, in ker sem od danes zjutraj vedela, zakaj so me odpeljali, sem se spustila po svojih rjuhah z okna; ker sem mislila, da najdem tu svojega moža, sem prihitela semkaj.«

»Iskat njegovega varstva?«

»O ne; dobro sem vedela, da je ta ljubi ubožec nezmožen, da bi me branil; toda ker bi nam bil mogel koristiti v nekem drugem oziru, sem ga hotela obvestiti.«

»O čem?«

»O, to je moja skrivnost, tega vam ne smem povedati.«

»Sicer,« pravi d'Artagnan »(oprostite, milostiva, da vas opozarjam, da bodite previdni, dasi vas čuvam z vsemi svojimi močmi), sicer menim, da nisva na kraju, ki bi bil pripraven za izpovedi. Možje, katere sem ravnokar prepodil, se povrnejo v večjem številu; če naju najdejo tukaj, sva izgubljena. Dal sem sicer obvestiti tri svoje prijatelje, toda kdo ve, če bodo doma.«

»Da, da, prav imate,« vsklíkne gospa Bonacieux prestrašeno, »beživa, rešiva se!«

»Pri teh besedah ponudi d'Artagnanu roko in ga močno potegne za seboj.

»Toda kam naj beživa?« pravi d'Artagnan, »kam naj se rešiva?«

»Zapustiva najprej to hišo, potem bodeva že videla.«

In ne da bi poskušala zapreti vrata, odhitita mlada žena in mladi mož po ulici des Fossoyeurs, zavijeta v ulico des Fossés-Monsieur-le-Prince ter obstaneta šele na trgu Sainte-Sulpice.

»In kaj naj počneva sedaj?« vpraša d'Artagnan; »kam hočete, da vas spremim?«

»Odkrito moram priznati, da sem v veliki zadregi, odgovoriti vam,« pravi gospa Bonacieux; »moj namen je bil, obvestiti po mojem možu gospoda de La Porte, naj natančno sporoči, kaj se je pripetilo v Louvru zadnje tri dni, in če ni za me nevarno, pokazati se tam.«

»Toda,« pravi d'Artagnan, »jaz prav tako lahko obvestim gospoda de La Porte.«

»Gotovo; toda cela stvar je združena z nepriliko, da gospoda Bonacieuxa v Louvru pozivajo in ga pustijo iti, kamor hoče, dočim vas ne poznajo in vam zapro vrata.«

»Kaj še!« pravi d'Artagnan; »gotovo imate pri kakih vratih v Louvru čuvaja, ki vam je naklonjen, ter na kako geslo...«

Gospa Bonacieux še ostro ozre v mladega moža.

Domate in razne novice.

Osebnost vest. — Na Bovškem predobro znani bivši okrajni sodnik dr. Viktor Ahazhiz je imenovan sodnim tajnikom v Novem mestu na Kranjskem.

Prekušnjo usposobljenja za ljudsko in meščansko šole pričnejo pred c. kr. komisijo v Gorici dne 4. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj. Prosnje morajo biti doposlane rešeni komisiji vsaj do 15. t. m.

Akademično ferjalno društvo „Adrija“ v Gorici se najiskrenee zahvaljuje vsem gospodarjem, ki so družtvu dosedaj pristopili bodisi kot ustanovniki, starih ali podporniki.

Kot ustanovnik je pristopil se g. prof. Anton Šantel z zneskom 30 K. Podpore sta doposlala letos gg. držav. poslanca dr. Anton Gregorčič 10 K in Oskar Gabrček 20 K.

Kot starih se pristopili razven še lani pristopivši gg. dr. Henrik Tuma in dr. Dragotin Treo se gg. Artur Lokar, Ivo Šorli, Igo Janč, Ivan Berbuč, Fran Posega, Srečko Kovčič, dr. Rudolf Gruntar, Josip Faganel, dr. I. Jerovšek, I. Omerša in Fran Vidmar.

Nadaljnje prispevke hvaležno sprejema pod naslovom „Akad. fer. društvo „Adrija“ v Gorici“ — odbor.

Smrtna kosa. — Umrl je g. Miroslav Pertot iz znane rodoljubne rodbine Pertotove v Barkovljah pri Trstu.

Nagroma je umrl v sredo Ignacij Pavlovič, doma iz Čepovana, delavec v predoru v Bohinjki Bistrici. Umrl je, ko se je popoldne vlegel s svojim bratom počivat.

Hotel „pri zlatem jelenu“. — Če je eden cel sloveski rod je ondi gostilna in pivarna. Svojetasno sta bila v istih prostorih celo dva gostilničarja, a bivši lastnik g. Joos je združil oboje v enih rokah.

Meseca aprila je kupila vse one prostore (— tri hiše št. 7, 9, 11. —) desetorica naših mož z namenom, da priredijo ondi dostojen hotel, pripravljeni založiti se lepo stavilo tisočakov.

Toda s poslopiji niso dobili se gostilničarske koncesije, — in je nimajo že danes, dasi so naredili že vse možne križave pote, — kar je dokaz, kako neizmerno se obtežuje Slovincer: vsak korak, ki bi bil neljub temu ali onemu zagrizenemu narodnemu nasprotniku.

Gostilničarska obrt je šla dalje na ime bivšega lastnika Joosa. — No, in med tem slovenski rojaki sami (— druge politiske stranke! —) niso imeli najnejsnega dela nego da so napadali nove lastnike na prav nemestne načine. Kdor je cital „Gorico“, ta vé, kaj se je pisarilo ondi! Nismo odgovarjali! Ali kdor ima še iskro slovenskega poštenja v sabi, mora reči, da so bili oni napadi naravnost nož v rokah narodnih nasprotnikov! Več ne rečemo!

Po vetmesečnem zavlačevanju je municipij odklonil naproseno koncesijo, češ, da

je v Gorici že dovolj gostilna itd. — Vsakdo vé, da v celotnem severnem delu mesta je prav hotel Jelen najbolj obiskovan, da celo pravega tekmeča ne more imeti, in z njim je daleč okrog zadoščeno potrebam v tem oziru. In za tak star hotel niso dali koncesije naši ljubezni očetje na municipiju. No, ako bi bil kupil hotel zadnji Kalabrez, bi jo gotovo dobil v jedni uri, kakor jo je dobil prejšnji gospodar, ki je tudi tujec, — desetorica domačinov pa je ni dobila.

Šel je takoj utok na namestništvo, kjer se je vsega vkup petkrat posredovalo, da bi ga hitro rosili, ker so lastniki v nevznostih velikih gmotnih škod, kajti... naši ljubezni laski somesčanje zopet nekaj kuhajo. Toda gospodom v Trstu se ni prav nič mudilo z rešitvijo in so čakali, da se je v Gorici izvršil nov atentat na „hotel Jelen“. — In res je došel v soboto popoldne v spremstvu treh mestnih stražnikov „odprt ukaz“, da se mora „hotel Jelen“ zapreti, ker lastniki nimajo še koncesije. — Gospoda Joosa so namreč že cel teden strašili, da vzamejo koncesijo se njemu, ako je ne odvzame, — kar je v soboto popoldne tudi storil.

Da je bila komedija pod loncem bolj popolna, je pisal g. Happacher (— gospodar gostilne „pri zlatem angeljnu“ v ulici Vetturini, za kar bodi Slovincem primerno priporočen!!! —) municipiju pismo in zahteval, naj se hotel Jelen takoj zapre, kar je bilo seveda isti hip tudi zaukazano. — „Hotel Jelen“ je bil res zaprt — dve uri. Ves ta čas so stali ob vhodu mestni stražniki ter odganjali ljudi, ki so hoteli vstopiti. Medtem je prevzel gostilno g. Karol Rolf, bivši lastnik restavracije „La Bohème“, ki ima še veljavno koncesijo. Naznanil je ta korak municipiju, kjer so sicer debelo gledali, ali morali so pogoltniti to jabelko ter dati dovoljenje g. Rolfu, da je prevzel staroznano gostilno, kakor so ga dali zjutraj g. Joosu, ki je odsel s svojo koncesijo drugam in otvoril... čisto novo obrt. — Zvečer je bil vrt nenavadno poln, kakor v odgovor na popoldanske spletke ljubeznivih mestnih prijateljev. — Zdaj so slovenski lastniki zopet srečni posestniki his in prostorov, ki so edino za hotelske namene, ali koncesije nimajo. — Sicer se zdi, da bi bilo klerikalcem ljubo, ako pride vse vkup zopet v laske roke, da bi si kaj ne opomogli... slovenski spekulanti. Kakor se vse zdi, ne bo drugačnega izhoda, kajti naša desetorica se je že naveličala boja proti laski brezobzirnosti, katero podpira vlada in slovenski klerikalci. — Ko bodo gospodarji onih lepih prostorov zopet Lahji, potem ko so Slovenci zabili v nje nekaj svojih tisočakov, no potem šele bodo zopet smeli zahajati tjakaj verni pristasi „Gorice“, ki so zdaj vsakdanji gostje tistih, kateri spletkarijo na najnevarnejše načine proti „slovenskim spekulantom“.

Veselica v Št. Andrežu. — V nedeljo popoldne smo doživeli zopet vesel pojav

probujajoče se narodne zavesti in napredka v naši okolici, in to tik mesta v Št. Andrežu. Tamošnje „Bralno-pevsko društvo“ je priredilo „veselico s petjem, godbo in igro“, ki se je dovršila v cast in ponos ne le Št. Andrežu, marveč celi bližnji okolici. Ta veselica je naravnost nadpoln pojav, ki dokazuje, kako lepo naše ljudstvo napreduje po lestvi splošne omike, napredka in narodne zavesti.

Ni dolgo temu, ko so bile v Št. Andrežu, slučajno silno oblagodarjenem z mladeniskim naraščanjem, po dve in tri stranke med fanti, ki so tekmovali med seboj le z dejanji, ki so delale očetom skrbi in troske, občini pa sramoto. In vsi zreli možje v občini so bili mnenja, da bi bilo v vasi potrebno društvo, katero bi moglo zbirati okoli sebe čedalje večje stvilo mladeničev, da bi stara nasprotja prenehala ter bi mladeniči pustili stare razvade ter se oprijeli hvaležnega dela za narodno probujanje in za napredek po lestvi kulturnega napredka. — Razni poskusi so bili zaman; preteklo je več let brez pravega uspeha. Toda v novjšem času opažamo polagoma vesel napredek, ki mora vzradostiti vsako pravo slovensko srce. Mladina, ki se združuje v bralno-pevskem društvu, dela čast občini in svojemu narodu tu ob jezikovni meji. — In v znamenju tako radostnega pojavnja se je vršila tudi nedeljska veselica.

Žal, da moramo ob tej priliki, dasi danes le mimogredé, objaviti slovenskemu svetu tudi jako žalostno dejstvo, da so se metala fantom polena pod noge od strani, ki bi jih bila morala na vso moč podpirati. Ta veselica namreč je bila zadnji hip prepovedana, in le modremu nastopu mladeničev se je zahvaliti, da so izposlovali dovoljenje naravnost od g. grofa Attemsja v hipu, ko bi že imela veselica pričeti. — Za danes nočemo označiti takega žalostnega pojavnja tako, kakor zasluži, ker upamo, da se je to pripetilo prvič in zadnjič. — Možje standrežki! Podpirajte svoje sinove pri tako lepem narodnem delu, ako hočete, da bo vaša vas med prvimi v vencu probujenih slovenskih vasij kot zelezen naroden obroč okoli Gorice!!

Veselica je obsegala 12 točk. Preveč! Vojaška godba je imela 6 točk; svirala je večinoma slovanske komade. Najbolj znane in pomembne točke je sprejemalo občinstvo, katerega se je vse trlo v obširni dvorani in na dvorišču — z živahnim ploskanjem. Predsednik, mladi Andrej Zavadlav, je pozdravil občinstvo v prav lepih besedah. To je zares inteligenten, nadarjen smečki mladenič, katerega je kar veselje poslušati, kako lahko in od srca mu teče beseda! Občinstvo je sprejelo njegov pozdrav s prav živahno pohvalo.

Pevski zbor je prav dobro pel pod vodstvom g. Komela dva možka zbora, jeden mešani zbor (Fürsterjev „Venček narodnih pesmi“) in velik Komelov možki zbor „Mojemu rodu“ s spremljanjem orkestra. Za

zadnjo točko ni bilo poskušanj, ker so vojaki sploh prepoznali prišli v Št. Andrežu. — Vendar se je ta točka dobro izvedla, za kar je žel g. Komel obilo pohvale. Sploh treba pohvaliti g. Komela, ki z veliko umemo in veseljem deluje v standrežkem pevskem društvu.

Igra „Loterist“ je zbudila med hvaleznim občinstvom prav mnogo smeha in zabave. Igrali so jo res prav dobro! Vsa čast vrlim sodelovalcem!

Po igri je bil živahen ples. Hinavci počrečejo, da bo plesalce hudic jemal, — a mi pravimo tako: Plesali so pred nami in bodo za nami. Glejmo, da so taki plesi vedno lepo, dostojno prirejeni in nadzorovani, za bevskanje prismo se pa ni treba brigati pametnim ljudem. — Vrli Štandrežanje: Le naprej po taki pra!!

V pomoč pogorelcem v Boveu priredi zavod sv. Nikolaja v Trstu prihodnjo nedeljo tombolo. Listki se prodajajo po 20 vin. Dobitki bodo lepi.

„Narodni sklad“ je dovolil v zadnji seji zopet nekaj podpor, med temi dvoje podpor za šolske namene in potrebne solarje na meji, kjer „Lega“ steza svoje poželjive tace.

V Gorici zidamo. — Zidamo ne le v duševnem oziru, marveč v splošni naš napredek zidamo s kamenjem in opeko. — „Trgovski dom“ bo kmalu že iz tal. Kdor je videl, kaj vse bo tu pod zemljo, se je vprašal v duhu: „kaj se bo nad njo?“ In res bo to prekrasno poslopje narodu v čast in korist! — Poslopje „Goriške ljudske posojilnice“ v Gosposki ulici št. 7. bo v par tednih popolnoma dovršeno. Že zdaj se vidi, da bo to najljubša hiša v tej glavni ulici našega mesta. — Tekom jednega tedna bo tudi dovršen veliki salon hotela „pri zlatem jelenu“, in v kratkem času zraven njega še stekleni salon. Vsakdo se lahko prepriča, da se pripravlja prav prijetno shajališče tudi za največje potrebe. Ne bodo nas več podili izpod tuje strehe ali pa nas za drag denar le nejevoljno trpeli pod njo, ker tu bomo: na svojem!

Mestna glasbena šola. — V petek je imel goriski mestni svet sejo, v kateri je bila med drugim na dnevnem redu tudi točka o novem pravilniku mestne godbe. Čitali so pravilnik, potem pa je rekel dr. Marani, da glasbena šola v Gorici je luksuz, kakoršnega si ne dovoljujejo niti mnogo večja mesta nego Gorica. Šola je pa tudi slabo obiskana, zato je prav, da se preneha, ter da se rajši porabi troske 17.000 K za obresti dolgov, katere ima mesto. Opravilnik pa je bil odobren z vsemi glasovi, izvzemši Maranija... Tak klic po boljšem mestnem gospodarstvu, kakor je bil Maranijev, v naši mestni zbornici je taka redkost, da je že vreden, da ga zabeležimo.

(Dalje v prilogi.)

»In če bi vam dala to geslo,« pravi, »ali bi ga pozabili, kakor hitro bi ga vporabili?«

»Moja častna beseda, kakor gotovo sem plemič!« pravi d'Artagnan s tolikim izrazom resničnosti, da mu je morala verjeti.

»Prav, verjamem vam; videti ste pošten mladenič, in razun tega je morebiti vaša sreča odvisna od udanosti.«

»Brez vsake obljube bi izvršil vse, kar je v mojih močeh, da le služim kralju in ugajam kraljici,« pravi d'Artagnan; »ravnaajte torej z menoj kakor s prijateljem.«

»Toda kje pustite mene za ta čas?«

»Ali nimate nikogar, pri katerem bi vas gospod de La Porte dal poiskati?«

»Ne, nikomur nočem zaupati.«

»Čakajte,« pravi d'Artagnan; »pri Athosovih vratih sva. Da, to bode nekaj za vas.«

»Kdo je ta Athos?«

»Moj prijatelj.«

»Toda če je doma in me vidi?«

»Ni ga doma, in ko vas zaklenem notri, vzamem ključ s seboj.«

»Toda če pride domov?«

»Ne pride; sicer zve, da sem jaz pripeljal neko ženo, in da je ta žena v njegovih sobi.«

»Toda to bi me spravilo v veliko zadrego!«

»Kaj to, ko vas nič ne pozna; sicer sva pa v polčasu, v katerem morava pozabiti nekatera pravila dostojnosti.«

»Peljite me torej k svojemu prijatelju. Kje stanuje?«

»V ulici Férou, dva koraka od tukaj.«

»Pojdiva!«

Iz zopet pričneta svoj beg. Athosa še ni bilo doma, kakor je menil d'Artagnan že naprej: vzame torej ključ, katerega je običajno dobil kot hišni prijatelj, odide po stopnicah ter pelje gospo Bonacieux v male stanovanje, katero smo že opisali.

»Tu ste kakor doma,« pravi; čakajte mirno, zaprite se od znotraj ter ne odprite nikomur, ki ne potrka trikrat tako, kakor vam pokažem.« In nato potrka dvakrat hitro drug za drugim precej glasno in nekoliko pozneje še enkrat bolj tiho.

»Prav,« reče gospa Bonacieux, »in zdaj hočem jaz podučiti vas.«

»Poslušam.«

»Pojdite k onim vratom Louvra, ki peljejo na ulico de l'Echelle, ter vprašajte po Germainu.«

»Prav. Naprej?«

»Ta vas popraša, kaj želite, in vi mu odgovorite besedi: Tours in Bruselj. Takoj bode pripravljen, izvršiti vaša naročila.«

»In kaj naj mu naročim?«

»Naj gre po gospoda de La Porte, kraljičinega komornika.«

»In ko odide ponj ter pride gospod de La Porte?«

»Pošljite ga k meni.«

»Prav. Ali kje in kako vas morem zopet videti?«

»Vam je li mnogo na tem, da me še vidite?«

»Gotovo.«

»Prav, prepustite to meni in bodite mirni.«

»Zanašam se na vašo besedo.«

»Zanašajte se.«

D'Artagnan se pokloni gospej Bonacieux in jo pogleda z najzaljubljenjšim pogledom, ki ga je mogel vpreti v njeno vabljivo osebo. In ko nato odide po stopnicah, sliši, kako se za njim dvakrat zaklenejo vrata. Ko pride do popisanih vrat, je bila ura deset.

Vsi dogodki, ki smo jih popisovali, so sledili drug drugemu tekom pol ure.

Vse se je zgodilo tako, kakor mu je rekla gospa Bonacieux. Pri dogovorjenem geslu se Germain pokloni, in deset minut pozneje pride na mesto de La Porte. S par besedami mu d'Artagnan pove natančneje in mu naznači, kje je gospa Bonacieux. De La Porte dvakrat kar najnatančneje vpraša po naslovu ter nato odhiti proč. Ali komaj napravi deset korakov, ko se vrne.

»Mladi mož,« pravi d'Artagnanu, »nekaj bi vam svetoval.«

»Kaj?«

»Zaradi tega, kar se je pripetilo, bi imeli lahko sitnosti.«

»Menite?«

»Da. Ali imate kakega prijatelja, katerega ura je prekasna?«

»Kaj mistite s tem?«

»Obiščite ga, da bode mogel za vas pričati, da ste bili o polu desetih pri njem. Pri sodnji to imenujejo alibi.«

D'Artagnanu se je zdel nasvet pameten; zato odhiti, kakor hitro ga morejo nesti noge, h gospodu de Trévillu; toda mesto da bi šel v sobo za obiske, zahteva, naj ga spuste v njegovo delavnico. Ker je bil d'Artagnan reden obiskovalec palače, mu ne delajo nikakih ovir ter naznanijo gospodu de Trévillu, da njegov mladi rojak, ki mu ima povedati nekaj jako važnega, prosi zasebne avdijske. Pet minut pozneje že vpraša gospod de Trévillu d'Artagnana, česa želi in zakaj prihaja tako pozno.

»Oprostite, gospod!« pravi d'Artagnan, ki je oni trenotek, ko je bil sam, pomaknil kazalec na uri za tri četrt nazaj, »mislil sem, da je šele petindvajset

Pred sodnijo v Kobaridu je bila v ponedeljek obravnava v sled tozbe radi žaljenja časti „na škodo colnemu prejemu Walterju pri Robiču“; toženi g. A. Gabrček ni bil navzoč, ali poslal je izjavo, da je res rekel: „Ako tega ne razumete, vas je obžalovati (sind Sie zu bedauern)“ in „Ako niti tega ne znate napisati (— namreč priimka Gabrček —), niste sposobni, da ste tukaj (v čisto slovenskem okraju)“. — Sodnik (v čisto slovenskem okraju). — Sodnik je smatral za prestopek po § 312. k. z. ter izrekel obsodbo na 60 K. — Priglasena je pritožba.

V soboto, nedeljo in ponedeljek je bil v oni okolici tudi višji finančni nadzornik g. Šustersič, ki je nepoznan poizvedoval o Walterju. Gosp. Š. bi moral vedeti, da je ljudstvo vsled brezvpešnih pritožb preplašeno in uverjeno o Walterjevi vsemogočnosti, zlasti še, ker se je hvallil, da pritožbe pridejo njemu v roke itd. Na pritožbe je postal še bolj siten, in tega se ljudje bojé, kajti sitnej za colnega prejema na meji pri Robiču je naravnost nesreča za ljudstvo. — O zaslišavanju prič smo pa dobili prav zanimivo poročilo. Sprejeli smo ga na znanje. Prosimo se ostale hribovske može, da se oglasé. Ako kdo misli zopet in zopet na Veruschungssystem, se jako vara!

„Corrierove“ bolečine. — Da „hotel Jelen“ ni ostal zares zaprt, to je silno vznemirilo brunne duše okoli „Corriera“. Jezi se, da so sploh toliko časa čakali in niso zgrabili za vrat teh vražjih Slovencev. V malo besedah je nabruhan veliko sovraštva! — Odgovarjamo: Že od Velikenoci smo Slovenci gospodarji hotela Südbahn. Laška soseda Ginnastica ima ob celem našem parku vrsto dreves, katerih skoro polovica sega sem čez naš zid, ali Slovenci smo drevju prizanesli. V bodoče utegne biti to drugače. — Dalje opozarjamo zagrizene peteline, naj prečitajo v zemljski knjigi naše servitute na drevje ljudskega vrta in na Telovadnem trgu, pa se jih tudi nismo poslužili. — V bodoče utegne biti drugače! Tak bo naš odgovor na lahonske arboritosti!!

Prost Faidutti — škof? — Slišimo govorce, po katerih bi bil imenovan v kratkem prost Faidutti v Gorici pomožnim škofom v Tridentu, drugi pa hotejo vedeti celo, da bi šel Flapp v Trident, v Poreč pa Faidutti! Ali to so menda le govorice!

Iz Komna, 6. okt. — Danes nas je posetil visoki vojaški dostojanstvenik ekscelencia fcm. Succovaly s svojim spremstvom. Zajuterkoval je v znani gostilni Kovacičevi. Odtod se je odpeljal v Temnico, Kostanjevico, Lipo itd., kjer se bodo prihodnje leto vršile velike vojaške vaje.

Iz Kanala. — Gosp. Tomaž Graf, c. kr. sodni svetovalec v pokoju v Gorici, je daroval za uboge kanalske občine 10 K namesto venca pok. vit. Fr. Malnič. Županstvo izraža darovatelju srčno zahvalo.

Nové občinske volitve v Kožbam. — Ker doslej se ni prišlo, kljub večkrat-

nemu sklicanju seje v tako svrhu, do izvolitve župana in podžupana, je namestništvo sporazumno z deželnim odborom razpustilo občinski zastop ter postavilo za voditelja občine bivšega župana Blažiča, ki ima poskrbeti za nove volitve tekom 6 tednov.

Tuji trgovci in obrtniki v gorah. — Polagoma se naseljujejo povsodi tam, kjer kaže kaj zaslужka sedaj ob gradnji nove železniške črte, tuji trgovci in obrtniki. Prihajajo kdo ve odkodi, in ker naši ljudje tujcu vedno več verjamejo in zaupajo kakor domačinu, delajo ti ljudje povsodi dober zaslужek. Pa tudi brezobzirni so. Tako se je naselil pri Sv. Luciji neki krojač, Lah Luigi Turri, ki je del na steno samo laski in nemški napis, in to v čisto slovenskem kraju.

To je gotovo grdo izzivanje. V Gorici so Lah svoj čas pridno mazali in podirali slovenske napise!... Ob tej priliki pa moramo vprašati: Ali res ni nikjeri nikakega takega slov. krojača, ki bi bil lahko izkoristil priliko ter se nastanil pri Sv. Luciji? Z dobrim delom in primerno ceno se onemogoči vsaka konkurenca. Ali pri nas je že tako: zganejo se in spregledajo šele takrat, kadar se kje tujec vsede k dobremu kruhu. Takrat zabavljanje ne pomaga nič. V gorah je in bo vedno več zaslужka za trgovca in obrtnika, le Slovenci naj ne držijo krizem rok, marveč podjetno na delo — če ne požró vsi tujci. Sami si moramo znati pomagati!

Tunel pod Kostanjevico. — Dela v tunelu dobro napredujejo. Prevrtanega je doslej 2/3, na severni strani okoli 70 m, istako na južni. Dolg bo tunnel 228 m. Zravnavajo tudi že prostor za kolodvor, ter so radi tega naredili, kolikor potreba, Kurnu drugo strugo. Dela za železnico hodi ogledavat vedno mnogo ljudij.

Tunel Podbrdom. — Tunel Podbrdom bode kmalu izdelan. Izkopati imajo se kaka 2 km. Delo za gradnjo železnice v Boh. Bistrici je prevzela tverka Chierici in Pich. Vožnja vsega materiala so prevzeli domačini sami.

V kratkem se začne tudi z gradnjo črte od Prvace do Trste. Opozarjamo že sedaj naše ljudi po Vipavskem in po Krasu, da ne zamudijo prilike, okoristiti se pravočasno z raznim delom, pred vsem tudi s prevažanjem, na tej črti!

Vipavska železnica. — Za vlak, ki bi vozil iz Gorice pop. okoli 2. ure, kar bi prišlo prav zlasti ob nedeljah in praznikih izletnikom iz Gorice, se Vipavci še vedno potegujejo in se bodo potegovali toliko časa, da ga dosežejo. Kakor smo pa povedali že svoj čas, ima tak vlak svoje posebne sprotnike. Sedaj pa se govori po Vipavskem, da nasprotujeta takemu vlaku tudi poslanec Bernuš in višji železniški uradnik Premrl v Gorici. Ali je to res?!

Druga železniška zveza s Trstom. — C. kr. okrajno glavarstvo v Gorici razglašá: V smislu § 14. zakona o razlastitvi za zgradbo železnice od dne 18. febr. 1878.

drž. zak. št. 30, se javno naznanja, da se v namen političnega odhoda glede podrobnega načrta za v smeri bohinjske železnice (Jesenica-Gorica) nameravajo varijanto delne proge od km. 89 8/9 do 91'6 železnice Celovec (Beljak)-Gorica-Trst, ki se izvrši na državne stroške (čl. I, t. 2. postave z dne 6. junija l. 1901. drž. zak. št. 63) razpoloženi na občinskem uradu v Št. Petru pri Gorici od 2. do vsätetega 15. oktobra t. l. za vpogled vsakemu v navadnih uradnih urah načrt za zemljski odkup, izkaz imen in bivalište onih, katerih zemljišča ali pravice se razlaste.

Vsak udeleženec more na rečenem okr. glavarstvu v gori navedeni razpoloženi dobi priglasiti pismene ali ustmene prigovore proti nameravani razlastitvi.

Domenico Servo di Dio, tako blagodonec naslov nosi neki muzikant iz Italije, ki je bil nastavljen v Gorici v mestni glasbeni šoli ter pri mestni godbi. V Gorici so ga strašno hvallili in mu peli slavo po listih, ker je bil sicer res dober muzik, pa še več, ker je bil „regnicolo“. Pri nas v Gorici imajo vsakega „regnicola“ v veliki časti. Servo di Dio je napravil v Gorici kopo dolgov, prodal pohištvo, počakal, da je dobil mesetno plačo, potem pa je odkuril v Italijo. Iz Vidma je pisal, da ga ne bo več nazaj. Lepo se je poslovil! „Servo di diavolo“ kličejo nekateri za njim!

Ognjegasei v Gorici so nameravali razpustiti svoje ognjegasno društvo, ker se jim ni vstreglo od strani magistrata gledé premembe opravilnika, kakoršno so hoteli. Le s težavo so jih pregovorili od tega koraka, in podžupan Bombig jim je moral obljubiti, da se ugodí njihovim zahtevam še tekom meseca oktobra.

Vabilo k rednemu zborovanju učit. društva za sočanski šol. okraj v Komnu 15. X. t. l. ob 10. uri predp. Vpored: 1. Učna slika iz prostr. risanja. 2. Pozdrav predsednikov. 3. Overovljenje zapisnika. 4. Referat (g. nadučit. Kosovel). 5. Predlogi. 6. Vaje v petju: a) „Na planine“ (Moh. p. l. str. 22.) b) „Moj dom“ (Moh. p. l. str. 87.) Na obilno vdeležbo vabi uljudno — odbor.

Ricmanje in glagolice. — Reški „Novi list“ piše: „Sveta stolica je odbila prošnjo Ricmanjev, da bi se jim dovolil prehod v unijo. Ricmanjci so stavili vprašanje, ali bi smeli spremeniti obred. Rim ni dovolil. Vzrok za to je treba iskati v poznati „posebni naklonjenosti in očetovski skrbljivosti sv. stolice na pram Slovanom“. Ricmanjci hotejo sedaj prestopiti v pravoslavje. Mnogo Hrvatov je, ki se čudijo takemu postopanju Rima. To so čudni naivni ljudje! Ako mislijo in se nadejajo, da bode Vatikan odjenjal od svoje odločbe, v kateri mu je na razpolago državna oblast, napram eni sami vasi, ko vendar že Rim leta in leta sikanira v vprašanju glagolice one Hrvate, ki neprestano prosijo in moledujejo za svoje pravice! Že med duhovniki vzbujajo subtilne distinkcije v odloku kongregacije sv. obredov veliko

ogorčenje, dočim mi posvetujaki ne vemo, da-li bi se smejali ali bi obžalovali naš dobri narod, koji se dá voditi za nos od teh premetenih rimskih sholastov. Ne dajmo se več varati, čas je, da tudi mi Hrvatje uvidimo, kako so vsi narodi, kateri so se osvobodili od uspravajoče, duha moreče sile Rima, močni in prospavaju, dočim Rimu vdani narodi polagoma propadajo“.

Realka v Gorici. — Letos je na tukajšnji realki učencev okoli 450, med temi okoli 150 Slovencev. Slovencev je na tem zavodu dosledno tretjino. Leta 1885. je bilo na realki vsega vkup 145 učencev, tretjino je bilo Slovencev. Vidi se torej, da raste število Slovencev in Lahov ter Nemcev v enakem razmerju. Letos je v višjih razredih izredno dosti slovenskih dijakov.

Ako bi bila realka prikrojena dejanskim potrebam in razmeram gledé podučnega jezika, bi bil obisk od slovenske strani brez dvoma mnogo številnejši. Ali Lahji nočejo, da bi Slovenci kaj imeli, zato trpijo rajsi sami, da obiskujejo njihovi sinovi nemško realko. Seveda jim gre učna uprava pri tem rada na roke, ker pušča skontati realko Lahov, kar je sploh mogoče!

Krepko zausnico je dal neki kočijaz Ant. Ferri v Podgori nekemu mladenčcu, ko sta se sprla. Zausnica je bila tako močna, da je pritekla mladenčcu kri iz levega ušesa ter se moral zateči po pomoč k usmiljenim bratom v Gorici. Seveda bo zausnica tudi draga!

Vinogradnikom na vednost. — Finančne oblasti naznanjajo vinogradnikom, naj ne opustijo priobčiti politični oblasti ali davenim uradom vsaki slučaj, kadar opustijo po filokseri uničene vinograde ali kadar take vinograde uporabijo za kako drugo vrsto poljedelstva. V takih slučajih imajo pravico za odpis zemljiškega davka poleg zakona 15. jun. 1890. in 4. aj. 02. Tak opust prihaja na škodo vinogradov samih, ker se jim za ono leto več ne brise davek, kakor to predpisuje član 3. zak. 26. jun. 1894. Na odpis davka imajo pravico oni, koji so obnovili opustošene vinograde. Vinogradniki, poslužite se teh predpisov zakona!

Za pokušnjo vina. — Ker se je prva pokušnja dobro odnesla, namerava kmetijsko društvo prirediti drugo prih. leto. Zato so obrača že sedaj do vinogradnikov, naj prigranijo v tako svrhu vino različnih vrst tako, da se bo moglo razstaviti.

Točiti novo vino je dovoljeno šele s koncem oktobra. Poprej je segala prepoved navadno le do 15. oktobra. Ker se dan po sv. Martinu zadaca vse vino, se bo moglo iztočiti le malo mošta. Pravijo, da so zdravstveni oziri podaljšali rok, toda ljudje ugibajo tudi, če ni tudi vmes kaj spekulacije!?

Trg sv. Mihaela je pričel v ponedeljek ter bil še zadosti dobro obiskan. Na tržiščih je bilo precej živo.

minut čez devet in je še čas, da se vam pridem poklonit.
»Petindvajset minut čez devet!« zakliče gospod de Tréville, opazuje svojo stensko uro; »to je vendar nemogoče!«

»Poglejte sami, gospod,« pravi d'Artagnan, »svoji uri bodete pač verjeli.«
»Res,« pravi gospod de Tréville; »mislil bi bil, da je že mnogo pozneje. Ali zdaj povejte, česa želite.«

Nato prične d'Artagnan pripovedovati gospodu de Tréville dolgo povest o kraljici. Popisuje mu strah, ki ga je začutil ob pogledu Njenega Veličanstva, pripoveduje mu o kardinalovih načrtih glede vojvode Buckinghama, in vse to tako mično in s tako gotovostjo, da se je gospod de Tréville pustil varati tim bolj, ker je, kakor smo omenili, med kraljem, kardinalom in kraljico tudi sam opazil nekaj novega.

Ko je bila ura deset, zapusti d'Artagnan gospoda de Tréville, ki se mu zahvali za njegovo poročilo ter mu naroči, naj bode vedno udan kralju in kraljici, ter se nato vrne v salon. Toda na stopnicah se d'Artagnan spomni, da je pozabil svojo palico. Zato hitro steče po stopnicah nazaj, stopi v kabinet, pomakne kazalec ure zopet na pravo številko, da bi drugi dan ne bilo mogoče priti njegovi zvišjači na sled, in svest si, da ima pričó za dokaz svojega alibija, odide po stopnicah in kmalu dospe na cesto.

XI.

Ko je d'Artagnan opravil svoj obisk pri gospodu de Tréville, se napoti domov po najdaljši poti, ves zatopljen v misli.

Na kaj je mislil d'Artagnan, ko se je tako oddaljil od običajnega pota, opazoval zvezde neba ter zdaj zastokal, zdaj se nasmehnil?

Mislil je na gospo Bonacieux. Za mušketeriskega novinca je morala biti mlada žena skoro ideal ljubezni. Lepa, skrivnostna, vedoča za vse tajnosti dvora, ki so njenim ljubkim potezam nadevale vablljivo dostojanstvo, skoro gotovo ni bila nedovzetna, kar ima za novice na polju ljubezni skoro neodoljivo privlačnost; še več, d'Artagnan jo je rešil iz rok demonov, ki so jo hoteli preiskati in mučiti, in ta važna usluga je med njima vzbudila čut hvaležnosti, ki tako lahko dobi še nežnejše lice.

D'Artagnan je že videl — tako daleč so hiteli njegove dni na krilih domišljije — prihajati sela mlade žene, kateri mu prinaša vabilo na sestanek, zlato verižico ali diament. Povedali smo, kako so jemali mladi kavalirji od kralja darila, ne da bi se sramovali; pristavimo k temu še to, da so se v onem času lahke morale v tem oziru ravno tako malo sramovali pred svojimi ljubicami, in da so jim te skoro vedno zapuščale dragocene in trajne spomine, kakor bi bile hotele s trajnostjo daril nadomestiti minljivost svojih čustev.

V onem času so si osvojevali žene, ne da bi nad tem zarudevali. Žene, ki so bile samo lepe, so podarjevale svojo lepoto, in brezdvomno od todi prihaja pregovor, da najlepša hčerka sveta more dati samo to, kar ima. One, ki so bile bogate, so poleg tega dajale del svojega denarja, in lahko je bilo naštetih precejšnje število junakov one dobe, ki v pričetku niso prišli do svojih ostrom, pozneje ne do svojih zmag brez bolj ali manj težke mošnje, katero jim je obesila na sedlo njihova ljubica.

D'Artagnan ni imel nikakega premoženja; domišljavost pokrajinca in priprosta zunanost, — jednodnevna cvetlica, sta izhlapeli v vetru slabih nasvetov, katere so dajali trije mušketerji svojemu prijatelju. Po nenavadnem običaju one dobe se je d'Artagnanu zdelo,

da je v Parisu ravno na tem, kakor če bi bil na bojnem polju, in to ne bolj in ne manj kakor v Flandriji: tam Španec, tukaj ženska. Povsodi se je bilo boriti s sovražnikom, povsodi pobirati kont'bučije.

Toda ta hip je obvladal d'Artagnana bolj plemenit in manj sebičen čut. Trgovec n.a. je povedal, da je bogat; mladi mož je mogel uganiti, da mora pri tepcu, kakoršen je gospod Bonacieux, žena nositi ključé od denarnice. Toda vse to ni nič uplivalo na čut, ki ga je vzbudil pogled na gospo Bonacieux, in začetku ljubezni, ki je bila posledica tega, so bile misli na gmotno korist skoro popolnoma tuje. »Skoro popolnoma« pravimo, kajti misel, da je mlada žena, lepa, ljubka in duhovita, ob jednom tudi bogata, temu začetku ljubezni ne jemlje ničesar, ampak ga ravno nasprotno še krepi.

Premožni ljudje imajo celo množico potreb in aristokratskih izmišljotin, ki povišujejo lepoto. Fina in bela nogavica, svileno oblačilo, čipkasto naprsje in majhen čevljev na nogi, vse to grde žene ne napravi čedne, a čedno napravi lepo, ne da bi se ozirali na roke, ki pri vsem tem pridobé; roke morajo — zlasti pri ženskah — biti brez dela, da ostanejo lepe.

Nadalje d'Artagnan ni bil nikak milijonar, kar je čitatelju, ki mu nismo prikriivali njegovih gmotnih razmer, jako dobro znano; pač je upal, da postane, toda čas, ki si ga je sam določil za to srečno izpremembo, je bil še zelo daleč. Kak obup pa je do tedaj za človeka, ki vidi, da žena, katero ljubi, hrepeni po vseh tisočerihi ničevostih, ki so pogoji ženske sreče, ter ji teh tisočerihi ničevostij ne more dati! Če je žena bogata in ljubček ne, tedaj si more vsaj sama dati to, kar ji ne more dati on; in dasi si ta užitek preskrbi navadno z denarjem svojega moža, se vendar zgodi le redkokrat, da bi za to dobil njeno priznanje.

Stepila sta se Ivan Figar in Anton Simčič iz Koroškega v nedeljo. Slednji je potegnil nož ter ranil F. na vratu za desnim ušesom do ocesa. Prijeli so orožniki Simčiča, Figarja pa so odvedli v Gorico k usmiljenim bratom.

Brataška ljubozen. — V nedeljo zvečer so pili trije bratje Medeotti v neki gostilni na Studencu v Gorici. Ko so bili natrkani, so se pričeli prčkati, in konec je bil to, da so jih vrgli iz gostilne ter je na poti brat Mihael pograbil nož iz zepa ter ranil brata Antona na vratu precej nevarno. Napadalec so odvedli redarji v zapor.

Ponarejen denar. — Kakor smo že omenjali, je krozil po Vipavskem ponarejen denar. Sedaj pa so zasledili v Ankoni celo družbo, ki je ponarejala denar, zlat, pa tudi 10 kronske bankovce — vsi dosti razpečanih okoli. Torej pozor!

Ispred sodnice. — 33 letna krčmarica Katarina Muhič na Ajdovskem je navajala dva dečka, da sta jej prinašala ukradene reči iz neke prodajalnice. Obsojena je bila na 4 tedne ječe s postom vsaki teden.

Brivska zadruga. — Brivci so imeli sinoči občni zbor v konečno svrhu ustanovitve brivske zadruge. Na dnevnem redu je bilo citanje pravil; pomenili so se dalje o vsem, kar potreba za tako zadrugo.

Pretep. — Na Gorisčeku na Katarinijevem vrtu so plesali v nedeljo. Pri tem so se nekaj sporekli radi pleska dva vojaka tuk. pesp. št. 47. in 3 Goričani. Ko so šli s plesišča, je pričel, kakor pravijo, izvošček Kumar pretep s tem, da je dal enomu vojakov zašnico. Vojaka sta potegnila bajonete. Fornazarji in neko drugi sta se odstranila za hip ter poiskala preklje. Po peti nasproti je prišel neki Anželj Breščak, katerega so tudi zapletli v prepir, in temu se je godilo najslabše, ker je bil opraskan na roki, na glavi ter po hrbtu. Prišli so redarji, ki so razgnali pretepete. Vojaka so spremili v vojašnico, drugi pa so bili pozvani na policijo.

Zgubila se je v nedeljo zlata zapetnica s Fr. Josipa tekališča, J. Verdija tekališča do ulice Contavalle. Kdor jo je našel, naj jo prinese v naše upravništvo, kjer izve naslov izgubitelja.

Listnica. — G. P. v L. Prejeli. Prihodnjič.

Dr. Rudolf Thoma, doktor vsega zdravilstva, si dovoljuje naznanjati, da ordinuje od 1. oktobra dalje v ulici Josipa Verdija št. 30 od 10—11. dopoldne in od 3—4. pop.

Naznanilo otvoritve.

Podpisana naznanjava slav. občinstvu iz mesta in z dežele, da

otvoriva 15. t. m. mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles raznih sistemov kakor tudi pušk in samokresov

v ulici Riva Castello šte. 4 (konec Raštelja.)

Sprejemava vsako popravo in rekonstrukcijo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokolo jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršujeva vsako popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Naklonjenosti cenj. občinstva se toplo priporoča udana

Kerševani & Čuk.

Nadalje je bil d' Artagnan, ki je hotel biti najnežnejši ljubček, do tedaj zelo zvest prijatelj. Sredi teh načrtov glede ljubezni z gospo Bonacieux ni pozabil svojecev. Gospa Bonacieux je bila čisto pripravna, da bi se v družbi Athosa, Porthosa in Aramis, katerim je bil d' Artagnan s ponosom pokazal tako osvoj. v, sprehajal z njo po ravnini Saint-Denis ali po trgu Saint-Germain. Ko bi se dolgo časa sprehajali, bi začutili lakoto; d' Artagnan je to nekaj časa že čutil. Tedaj bi napravili jednega onih prijetnih obedov, ko se človek dotika na jedni strani roke prijatelja in na drugi noge ljubice. Končno bi bil d' Artagnan v najnujnejših trenutkih, v najskrajnejših stiskah, rešitelj svojih prijateljev.

In gospod Bonacieux, ki ga je d' Artagnan vrgel v roke policajev in ga glasno zatajil, dočim mu je skrivaj obljubil, da ga reši? Odkrito moramo povedati svojim čitateljem, da d' Artagnan nanj ni mislil čisto nič, ali če je mislil, samo zato, da bi si povedal, da mu je tam, kjer je, čisto dobro, in naj bode, kjerkoli že hoče. Ljubezni je izmed vseh strastij najsebičnejša.

Toda čitatelji naj se pomirijo: če je d' Artagnan pozabil na svojega gospodarja ali je vsaj hotel pozabiti pod pretv-zo, da ne ve, kam so ga odvedli, vendar nismo nanj pozabili mi, in mi vemo, kje da je. Toda za trenotek hočemo storiti kakor zaljubljeni Gaskonec. Kar se tiče velečislunega trgovca, se vrnemo k njemu pozneje.

Ves zatopljen v misli o svoji bodoči ljubezni, še vedno glasno govoreč v temi in smehljaje se zvezdam, je šel d' Artagnan po ulici Chereche-Midi ali Chasse-Midi, kakor so jo imenovali tedaj. Ker je bil v delu mesta, kjer je prebival Aramis, mu je prišlo na misel, da bi ga obiskal ter mu pojasnil, zakaj je poslal k njemu Plancheta s pozivom, naj nemudoma

Razgled po svetu.

Državni zbor bo sklican baje zornet dne 12. novembra t. l.

Grof Khuen se mudi na Dunaju ter je bil že dvakrat sprejet od cesarja. Cesar bržčas vsprejme Khuenovo demisijo, popolno pa je nejasno, kdo bi utegnil biti Khuenov naslednik. Cesar se bo baje bavil ves ta teden z ogrsko krizo.

Ogrska. — V seji 3. t. m. poslanske zbornice so se primerili burni prizori in veliki viharji. Na sejo ni prišel noben minister. Predsednik grof Apponyi je presenetil zbornico z naznanilom, da je pozabil naznaniti, da je bil zadnjič grof Khuen-Hedervary zopet imenovan ministerskim predsednikom, a ker je Khuen med tem zopet odstopil, je to postalo brezpredmetno. Zbornica je potem razpravljala o zadnjem lastnoročnem cesarjevem pismu zastran armade, katero se je vzel na znanje. Potem so prišli vojaški-treletniki na vrsto. Posl. Hallo jih je imenoval politične kazence in zahteval, da se v armadi uvede madjarsko velevanje in prežene iz nje avstrijski duh, sicer pa izjavil, da je tudi za edinstvo armade. Nakrat je vprašal Tot: Kje je finančni minister? Lengyel: Ušel je! Zdaj je nastal velikanski vihar. Kubik: Naj se ga z zandarji sem pripelje, da ga sodimo. Nastali so burni prizori. Vprašalo se je, če je finančni minister res izplačal ogerski prispevek k skupnim izdatkom, češ, ako je to storil, se ga mora obtožiti. Polony: Sem s finančnim ministrom, da ga sodimo! Burja je tedaj bolj naraščala. Opozicija je začela groziti s pestmi in razbijati po mizah.

Kranjski deželni zbor bo zaključen, ako bodo uganjali klerikalci se naprej neumnosti z obstrukcijo. Sedaj ne vprijejo več, pač pa zalagajo zbornico s celimi kupi predlogov ter z utemeljevanji, ki trajajo po cele ure. Zbornica ne more nikamor naprej, dasi bi lahko delovala, zlasti še, ker je nar. napr. stranka klerikalcem popustljiva do skrajne meje.

Posl. Hribar je podal v seji v petek predlog zastran regulacije učit. plač.

V štajerskem deželnom zboru je utemeljeval posl. Robič svoj predlog glede premembe dež. reda in deželnozbornskega volilnega reda tako-le: „Deželnemu odboru se naroča, da naj se tekom letošnjega deželnozbornskega zasedanja predloži zakonske načrte tičote se reforme deželnega reda in deželnozbornskega volilnega reda z upoštevanjem sledetih načel: 1. Prememba veleposestniške kurije glede zahteve vknjiženja posestva v deželni deski in znižanje števila zastopnikov tega volilnega razreda. 2. Minimalni cenzus v volilni kuriji mest in trgov naj se določi na 8 K direktnih davkov. 3. Ustanovi naj se občni volilni razred. 4. Uvede naj se direktna in tajna volitev. 5. Volitve naj se olajšajo s pomnožitvijo volilnih krajev. 6. Pomnoži naj se število zastopnikov kmetskih občin. 7. Vsi trgi, ki sedaj volijo s kmetskimi občinami,

naj se uvrste v mestno skupino.“ Pri utemeljevanju predloga povdarja posl. Rodič, da slovenski poslanci stojijo vedno na stališču občne, enake in direktne volilne pravice. Ker se pa da to doseči le tedaj, ako prodre tozadnevni predlog najprej v državnem zboru, kar je pa v sedanjem položaju nemogoče, se za stopniki slovenskega naroda za sedaj zadovoljujejo z r-formo volilne pravice po zgoraj omenjenih načelih. Najvetja krivica se godi slovenskemu narodu vsled sedanjega volilnega reda, ki daje veleposestnikom prevelike pravice, ljudstvu pa skoraj nikakih. In ravno veleposestniki so največji nasprotniki slovenskega ljudstva, kajti povsod so bili njihovi zastopniki prvi, ki so se upirali pravičnim zahtevam slovenskih poslancev. Govornik pozivlja večino, da naj pomore, da dobi prebivalstvo na Štajerskem pravičen volilni red. Predlaga, da naj se sestavi ustavni odsek 15 članov, v katerem naj bodo vse stranke primerno zastopane in kateremu naj se predlog izroči.

Sv. Vasilovska hranilnica. — Poneverjenja v Sv. Vasilovski hranilnici pridejo pred poroto dne 9. novembra t. l. Obravnava utegne trajati 4 tedne. Obtožnica obsega več tisoč strani.

Starčeviću odkrijejo 11. t. m. v Šestinah pri Zagrebu spomenik. Tem povodom bo tam veliko slavlje, na katero vabijo Hrvatje tudi Slovence. Kdor se hoče udeležiti, naj se oglasi na „odbor za proslavo odkriča Starčevićevega spomenika, Zagreb, Ilica 21.“

Državni pravdnik na zatožni klopi. — V Berolinu se je vrsila te dni zanimiva obravnava proti drž. pravdniku Hermažu Baganzu, ker je zlorabil svojo državnopravdnisko moč ter se dal za tisočake mark podkupavati od ljudij, proti katerim so tekle tožbe. Obsojen je bil na 4 leta ječe.

V Opatiji je bilo navzočih dne 30. sept. t. l. 1482 oseb. Od 24. do 30. sept. jih je prirastlo 460.

V upravi italijanske mornarice so se zasledile velike nerednosti. Kralj je s posebnim dekretom imenoval komisijo, ki mornarično upravo preišče.

Izseljevanje iz Hrvatske. — Iz Hrvatske se je izselilo v Ameriko samo v mesecu avgustu t. l. 883 oseb, iz zagrebške županije je od teh 458. Največ med njimi je mladih ljudij okoli 24 let starih. V Bremenu sleparijo uboge izseljence, kar le mogoče. — Razmeroma se istotako v velikem številu izseljujejo Slovenci v Ameriko, zlasti iz Kranjske.

Nova plovitvena proga Trst-Newjork. — Prihodnji mesec ali začetkom decembra prične angleško parobrodno društvo v Liverpoolu The Cunard Line s posebno parobrodno plovitveno progjo med Trstom in Newjorkom. V tako službo postavi družba dva svoja parobroda „Aurania“ s 7268 reg. tonami in „Carpathia“ s 13555 reg. ton. Ti parobrodi se bodo ustavljali na potu iz Newjorka v Trst v Gibraltar, Algiru, Neaplu,

Palermu, v Benetkah in istotako na potu iz Trsta v Newjork. Potovanje iz Trsta v Newjork bo trajalo 20 dni. Celotno potovanje iz Trsta v Newjork in nazaj bo trajalo 6 tednov. Oba parnika sta preskrbljena kar najbolje z vsem komfortom za potnike. Na obeh parobrodih se nahaja tudi Marconijev brzojav brez žic. „Aurania“ odide iz Trsta bržčas že 10. nov., „Carpathia“ pa 15. dec. t. l.

Vojna ladija „Nadvojvoda Karol“. — V nedeljo se je izvršilo spuščanje v morje vojne ladije „Nadv.“ Karol“ na slovesen način. Navzoč je bil nadvojvoda Rainer, admiral Spaun, namestnik ter premnogo dostojanstvenikov, seveda je gledalo diven prizor spuščanja v morje tudi nebroj radovednega občinstva. Spuščanje se je izvršilo jako gladko ter je splavala ladija v morje kakih 200 m. V „Ed.“ citamo k temu: Tu ne smemo pozabiti nekega momenta, ki znači narodno postenje in zavest našega slovenskega delavca v Trstu. Na krogu ladije „Nadvojvoda Karol“ je bilo poleg oddelka vojne mornarice kakih 150 delavcev iz tehničnega zavoda. Mej temi, ki so imeli spremiti krčevca na tej prvi njegovi poti v bodoče življenje, to je v morske mase, je bilo kakih 130 Slovencev. Ti naši priprostosti možje so se tudi v tem slovesnem momentu spomnili svojega rojstva in ves čas so, ko je ladija lezla nizdoli proti morju, kakor iz enega grla z navdušenimi „živio“-klici dajali izraza svoji radosti in so vspricho vse zbrane visoke in slavne gospode manifestirali ekzistenco našega življa v Trstu. Hvala jim na tem, hvala! Ali manifestirali so še nekaj drugega. Včerajšnji tehnično težavni, ali toli sijajno vspeli čin je sijajna zmaga naše domače industrije. A naši delavci so v svečanostnem trenutku posvedočili, da tudi slovenska roka spretno in pošteno dela za povzdigo te industrije.

Surovost nemških vojakov. — V Ljubljani imajo nemški 27. pešpolk. V nedeljo po noči je šel mimo vojašnice domov knjigovodja Gaber, kar so ga, brez vsakega povoda, prijeli vojaki ter hoteli pretepati „den Kranerhund“. Knjigovodja se je branil, končno so ga tudi res tepli, in ko je prišla patrolja, so ga odvedli celo v vojašnico, kjer so mu že naprej žugali. Klical je po inšpek. oficirju, ali rekli so, da spi. Slednjič so ga z bajoneti spremili na cesto. To je pač skrajna nesramnost, to je izzivanje, kateremu mora slediti skrajni odpor od slovenske strani. Napadati mirne ljudi na cesti, to je tolovaško, ne pa vojasko!

Naplačan davek na Ogorskem. — Od aprila do konca septembra je bilo vplačano na davkih za 2/3 milijona manj, kakor lansko leto v istem času. Zlasti v zadnjih tednih je diferenca rapidno naraščala. Če pojde tako naprej, bodo državne blagajne kmalu prazne.

Cerkveni rop. — Iz Češke Lipe poročajo, da so udrli neznani tatovi v romarsko cerkev Gor. Police ter tam ukradli mostranco, lestence, kelihne ter razdejali več podob in kipov svetnikov.

pride v mišnico. Če je bil Aramis ob Planchetovem prihodu doma, je odhitel brezdvomno v ulice des Fossoyeurs, in ker tam ni našel nikogar, kakor morda svoja dva prijatelja, ni vedel niti eden niti drugi, kaj jim je hotel povedati. Tako vznemirjenje je bilo torej treba pojasniti, in to si je d' Artagnan povedal čisto na glas.

Nadalje je popolnoma tiho mislil, da mu to da priliko, govoriti o ljubki, mali gospej Bonacieux, katere je bil že popolnoma poln njegov duh, če ne njegovo srce. Pri prvi ljubezni pač ni mogoče zahtevati molčečnosti. Prvo ljubezni spremlja tako veliko veselje, da jo moraš razodeti, ker bi te sicer zadušila.

Paris je bil že dve uri teman in je pričel postajati zapuščen. Vse ure predmestja Saint-Germain so bile najrajst; vreme je bilo prijetno. D' Artagnan je šel po ozki ulici, ki se je končala na trgu, čez kateri vodi danes ulica d'Assas. Vdihaval je balzamski vonj, katerega je prinašal veter iz vrtov v ulici de Vaugirard, okrepljenih v večerni rosi. Iz daljave se je slišalo petje pivcev, ki so peli v krčmah, raztresenih po ravnini. Ko d' Artagnan pride na konec ulice, se obrne na levo. Hiša, v kateri je stanoval Aramis, je stala med ulico Cassete in ulico Servandoni.

D' Artagnan krene po ulici Cassete in že spozna za gostim grmovjem sikomor in vinskih trt hišna vrata svojega prijatelja, ko zagleda, da prihaja iz ulice Servandoni stvar, podobna senci. Ta stvar je bila zavita v plašč, in v pričetku je d' Artagnan mislil, da je to možka oseba; toda po vitki rasti, negotovosti korakov in neodločnosti, hoditi naprej, spozna kmalu, da je žena. Še več, ta žena pogleda kvišku, kakor bi ne vedela dobro za hišo, katero išče, in bi se hotela orientirati, obstane, gre nazaj in se nato zopet vrne. D' Artagnan postane radoveden.

„Če bi šel tja in ji ponudil svojo pomoč!“ pomisli. „Po svoji zunanosti je videti mlada; morda je lepa. Ah! da. Toda ženska, ki ob tem času teka po ulicah, more iti z doma samo zato, da se snide s svojim ljubčkom. Ali če bi motil njen sestanek, bi bilo za me vrazlje slabo priporočilo, če bi hotel stopiti v kako razmerje z njo.“

Mlada žena se mu je bližala med tem bolj in bolj ter pri tem štela hiše in okna. A to ni bilo niti dolgo, niti težko. V tem delu ulice so bile samo tri večje hiše, od katerih sta se samo dve okni odpirali na to cesto; jedno je pripadalo paviljonu, ki je stal ravno nasproti Aramisove hiš, drugo tej sami.

„Presneto!“ pravi d' Artagnan, ki se mu vrne v spomin doktorjeva nečakinja, pri sebi; »vraga, smešno bi bilo, če bi ta zakasnela golobica iskala hišo našega prijatelja! A pri moji duši, vse kaže tako. Ah, moj ljubci Aramis, to pot ti hočem pogledati v čino duše.“

In d' Artagnan se napravi kolikor mogoče majhnega ter se skrije v najbolj temni strani ceste poleg kamere te klopi, postavljene v izdolbino zidu.

Mlada žena je prihajala vedno bližje, kajti razun lahkote svoje hoje, ki jo je izdajala, je zdajpazdaj lahko zakášljala, kar je razkrivalo zelo mlad glas. D' Artagnan je mislil, da je to dogovorjeno znamenje.

Med tem se nočna iskalka — bodisi, da je napravilo kako znamenje konec njenemu iskanju, bodisi, da se je brez tuje pomoči zavedla, kje je, ter spoznala cilj svojega pota — naenkrat odločno približa Aramisovemu oknu ter s sključenim prstom potrka v treh enakih presledkih.

»Res je pri Aramis,« zamrmra d' Artagnan. « Ah, ti hinavec, zdaj sem te našel pri tvojem bogoslovju!«

Komaj potihne trkanje, ko se notranje okno odpre in pade na ulico žar luči. (Dalje pride.)

Kasnovanje upornih vojakov. — Iz Komorna naznanjajo, da so kaznovali one vojake, ki so se delezili demonstracij proti nadaljni službi tretjeletnikov, na 8 do 12 mesecev; po prestani kazni pa bodo morali še nekaj časa služiti.

Obnovitev Lloydovega privilegija. — Pri predstojeci obnovitvi Lloydovega privilegija namerava društvo od države zahtevati dalji rok za trajanje pogodbe in večjo slobodo v razpredeljevanju voznega reda. Zlasti bi društvo rado opustilo nekatere voznje na progah, ki se ne izplačajo ter tudi ne doprinašajo nič v to svrhu, da bi se naše trgovske zveze razširile. Voznje v Egiptu in Indijo zadovoljujejo, na iztoku pa trpijo pod karanteno. Tudi se dosedaj še ne izplača proga v iztočno Afriko, ali mogoče pa je, da bi avstrijska industrija v nekaterih svojih vrstah mogla vspeti na tamošnjih tržiščih.

Strašno klanje Židov. — V Mohilevu na Dnjepru se je izvršilo te dni strašno klanje Židov. Tri sto Židov in baje 100 kristijanov je prišlo ob življenje. Baje se sistematično agitira proti Židom v Podolju in Besarabiji. Od druge strani pa se čuje, da so si te klanje Židje sami izmislili.

Na smrt so obsodili porotniki v Črnovcih kmeta Niko Ponescu, ker je vrgel svojo ženo v vodo, da je utonila. Za ženo in za otroke se je malo brigal, pač pa se je petal z nekim mladim lepim dekletom. To svojo ljubico je vzel celo v hišo. Uboga žena je trpela strašne muke. Neki dan jo povabi, naj gre z njim. Šla je, pa se ni več vrnila, ker jo je bil vrgel v vodo.

Barbarska usmrtilov kineškega časnikarja. — V Pekingu se je zgodila strašna grozovitost. V tem mestu je bil aretiran kineški časnikar Schen-Tschien, ker je bil na sumu, da je v zvezi z reformatorjem Kang Qu-wei. Pri obravnavi je bilo navzročih devet mandarinov — a se mu ni moglo nič dokazati. Ker je pa sam pripoznal svojo naklonjenost do reform — je bil obsojen zato na smrt. Kljub temu, da je v onem času po običaju prepovedano koga usmrtiti, ga je dala v svojem srdcu cesarica vdova do smrti bičati. Osem rabeljev je dve uri tolklo po njegovem telesu, tako da je meso kar samo padalo od telesa. In ko je Schen se dihal, so ga zadušili. Mandarini, katerih krivice je bičal in cesarica sama, ki je sovražna veliki reformi, so ga sorazili. Od tod taka barbarska kazen za pravico in resnico!

Macedonija. — Vodji vstavev general Zončev in Gardjov sta sestavila sledeče zahteve za Macedonijo: 1. kristijanski guverner evropske narodnosti; 2. evropska kontrolna komisija; 3. turški uradniki se morajo odpoklicati za vselej iz Macedonije; 4. popolna avtonomija z enakimi pravicami za vse Macedonce, kateremu plemenu koli pripadajo; 5. dohodki se morajo porabiti za deželne potrebe, ceate se morajo zboljšati in za javni pouk se mora uvesti nov sistem. Po poročilu italijanskega konzula v Solunju se nahaja turska armada v skrajno kritičnem položaju. Turska nima več nikakih sredstev, da bi udušila vstajo in le zato bi rada dosegla z Bolgarsko sporazumljenje. Vse turske zmage, ki jih razglasajo turški oficijalni viri, so gole pravljice. V resnici dosejajo vstasi povsod velike uspehe. Bolgarski vstasi imajo baje pripravljenih 20.000 mož, da prekoračijo mejo. Vstasi se tudi ne brigajo prav nič za tursko-bolgarske pogovore. Boj bodo nadaljevali tudi tedaj, ako bi se Bolgarska zvezala s Turčijo.

Književnost.
Zapiski mladega potnika. — Spisal Bogumil Vošnjak. Ponatisnili smo iz „Slovana“ in „Domovine“ kritiko o knjigi pod gorenjim naslovom, danes pa prinašamo iz kritike g. A. Askerca v „Ljublj. Zvonu“ to-le: „Bogumil Vošnjak pa ni potoval samo za kratek čas. Na svojem potovanju je imel odprte oči. Povsod je mislil in opazoval. In kar je videl, to nam je opisal v lepi knjigi, ki ji je dal skromen naslov: „Zapiski mladega potnika“. Res da je pisatelj še mlad, toda njegov potopis priča, da je avtor resen mož, kakor sta resna in delavna rodoljuba njegov oče, zaslužen narodni ekonom, in pa njegov stric (dr. Jožef Vošnjak) zaslužen narodnjak in pisatelj.

Začetek potopisa je čisto moderen. Plastično nam riše jutranji prizor v reski kavarni in v pristanu, kjer se zatenja razvijati življenje in kjer že stoji pripravljen za odhod parobrod „Strela“ (Vilam P.).

Kako velikanski vtisk pa je naredila na pisatelja klasična Italija, dokazuje vsaka stran njegovega potopisa. Saj zavzema Italija sama v knjigi nad 200 strani. Rim, Neapolj, Pompeje opisuje obširno. Morebiti je ob pogledu nekaterih umotvorov, ki jih je videl po tamošnjih muzejih, še pregestobeseden. Saj v potopisu itak ne kaže preveč estetizirati. Čitatelj, ki dotičnih umetniskih zbirk ni sam videl, si jih vendarle ne more predstaviti, če mu jih se tako natanko opiše. Veseji nas pa, kadar opisuje življenje, kadar izraza svoje vtiske. Mislimo, da je to glavna stvar, da nam pisatelj pove, kako se je njemu zdelo to in ono. Takih finih opazk čitamo tudi pri Vošnjaku vse polno, kar se tiče Rimljanov, starih in modernih, kar se tiče rimskih politikov in parlamentarcev, ekonomskega vprašanja itd. Veseli me, da čitam o Pompejih v njegovi knjigi te-le pametne besede: „Pravi cilj, zmisel in vse vrline antičnega življenja se odkrivajo onemu, ki hodi z jasnim duhom razmotrivajoč po pompejskih ulicah.“ Iste besede bi se lahko ponovile tudi zastran narodnega muzeja v Neapolju. Ko sem l. 1899, videl Rim, Neapolj in Pompeje, rekel sem sam pri sebi: Sedaj šele vem, kaj so bili Grki in Rimljani! Grski in rimski pisatelji bi se morali razlagati tukaj na teh svetih mestih stare kulture.

Človek, ki studira življenje teh dveh starih narodov samo iz knjig, ta jih ne pozna. Država bi morala gimnazijcem ali vseučiliščnikom dajati posebne stipendije, da bi mogli potoovati v Italijo. Potem bi šele vedeli, kak velik narod so bili Rimljani in kabi genijalni, božanski ljudje njih učitelji — Grki. Dobro je torej storil Bogumil Vošnjak, da se je, predno vstopi v resno življenje, najprej poklonil največjemu vzoru današnje prosvete — grško-rimskemu. In pisatelj je po pravici ves navdušen za antični duh. To priča, da ima sam fin okus za vse lepo in vzvišeno.

Iz Brindizija sta se prepeljala z očetom v Aleksandrijo, Port-Said in potem v Bejrut, v Jaso in v Jeruzalem. Večjega kontrasta si skoro ne moremo misliti nego: Italija pa Palestina! Stari duh teh dveh dežel si naravnost nasprotuje. In vendar ima židovskoturški orient svoj posebni čar. Stare krščanske tradicije vplivajo na popotnika s posebno močjo. In Jeruzalem in pa Palestina sta naredila tudi na Vošnjaka velik vtisk. Jeruzalem in pa sveta dežela, kakršna sta sedaj, obsevana od svetih legend in starih zgodovinskih dogodkov, v istini pa orientalsko otožna, romantično umazana in pisana. Gospod Vošnjak je prejahal najzanimivejše kraje v sveti deželi. Orient je vplival blagodejno na njegovo fantazijo in pero. Partija o Palestini je stilistično najboljša v celi knjigi. Kar je sam videl in doživel, pripoveduje živahno, na mnogih mestih celo poetično. Pisateljev jezik je ravno v tej „orientalski“ partiji najlepši. Slog je beletristen in s pravim užitek čita njegove opise Jeruzalema, Galilejskega jezera in zanimive ježe po Galileji.

Summa summarum: Bogumil Vošnjak je podal s svojimi „Zapiski“ lepo knjigo. To je sreden literaren začetek. Gospod Vošnjak, ki je letos tudi v „Ljublj. Zvonu“ objavil lep članek, obeta obogatiti našo literaturo še z mnogimi lepimi in koristnimi spisi. Pogoje za to ima vse, to vem.“

Fran Wilhelmov odvajajoči čaj
FRANA WILHELMA
 lekarnarja in s. kr. čevrnega zalagatelja
 v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko
 se dobi v vsaki lekarni 1 zavitek za 2 kroni avstr. veljave.
 Kjer se ne dobi, vrši se pošiljatev direktno.
 Poštni zavaj — 15 zavitek 24 kron franko na vsako avstro-ogersko pošto.
 V znak pristnosti je na omotu g. b. občine trga Neunkirchen (devet cerkva).

Meblirana soba se oddá v najem.
 s hrano ali brez. Naslov pové upravništvo.

Karol Draščik,
 pekovski mojster in sladčičar
 v Gorici na Kornu št. 3.
 Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.
 Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublje solidn. postrežbo po jako zmernih cenah.

Gorica • Gorica
Hôtel
 „pri zlatem jelenu“
 v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“-pivo.

Odlikovana modna zaloga
 Klotilde Tommasini v Gorici,
 Gosposka ulica št. 8-9.

Naznanilo.
 Podpisana si steje v čast naznanjati slavn. občinstvu in č. gg. odjemalcem, da je dobila iz Pariza in Dunaja
 veliko zbirko žlinskih
ženskih klobukov,
 katere prodaja po najnižji ceni.
Klotilda Tommasini.

V Ameriko potujoči
 naj se blagovolijo obrniti na

Agenturo Zwilchenbart
 v Buchsu ali Baslu (Švica)
 Generalno zastopstvo francoske prekmorske brzoparobrodne družbe
Havre - New York.
 Na vsako vprašanje daje se kretom pošte in brezplačno odgovor in pojasnila.

Zahvala.
 Pri groznem požaru, ki je dne 14. avgusta t. l. uničil ves trg Vače na Kranjskem, vdeležena je bila banka „Slavija“ v Pragi z 18. svojimi člani. Vse požarne škode dala je ta, po vsi pravici sloveča banka preceniti v popolno našo zadovoljnost. Oškodnine izplačala je pošteno in točno.
 Podpisani poškodovanci štejemo si v dolžnost izreči banki „Slaviji“ za njeno kulanco svojo toplo zahvalo ter jo priporočati slavn. občinstvu.
 Vače, dne 2. oktobra 1903.
 Josip Bevc, Josip Kerhlikar, Ivana Korat,
 Marijana Sajovic, Helena Ravnikar, Anton Barlič,
 Rozalija Slabanja, Gasper Indof, Ivan Kristan,
 Jernej Mal, Avgust Zarnik, Alojzij Majdič,
 Alojzij Žerjav, Anton Juvan, Franja Grila.

Naznanilo.
 Podpisani naznanja slavnemu občinstvu in svojim cenj. naročnikom, da
 otvori s 15. oktobrom
brivsko podružnico
 na Stolnem trgu št. 2,
 kjer bode mogel postreči posebno naročnikom spodnjega dela mesta ter onim z dezele, bolje nego je to storil doslej.
 Obe brivnici sta preskrbljeni z izbornimi delavskimi močmi, da je vsakdo točno postrežen.
 V zalogi so vedno v veliki izbiri vse potrebščine brivske stroke, kakor fina in navadna mila, razne parfumerije za dame in gospode, vse po zmernih cenah.
 Rojakom z mesta in z dezele se toplo priporoča udani
Anton Pucelj,
 brivec.

Veliki požar!
 zamore se lahko in naglo pogasiti samo s
Smekalovimi
brizgalnicami
 nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujočo kretanje brizgalnice nepotrebno!
R. A. Smekal
 Zagreb,
 skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gosp. darskih strojev.
 11 129 odlikovanj 11

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4½%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščne tudi na 10-letno odplačevanje. Zadržalniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani K 1,210,300.—
b) vplačani 405,188.—
Dana posejila 1,631,164.—
Vloge 1,203,488.—

Naznanilo preselitve.

Med. univ. dr. B. Pikel, zobozdravnik

== v Gorici ==

naznanja, da je preselil svoj zobozdravniški atelje s 1. oktobrom 1903. v Corso Giuseppe Verdi 19. (poprej Vrtna ulice) nasproti ljudskemu vrtu in ordinuje od 9–12 dopold. in od 2–5 popol.

Posnemanja vreden

je odločen nastop skrbnih gospodinj: one zahtevajo ta

„Iirske testenine“

in si ne pusté vsiliti drugih. Te testenine izdeluje le Prva kranjska tovarna testenin Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzore.

Cene zmerne. Postrožna poština.

Fran Melinek

krmar in zidarski mojster na Vrhovljah št. 30 „Na Planini“ priporoča svojo

gostilno,

kjer toči pristna domača bela in črna vina in vedno sveže pivo. Ima izvrstno kuhinjo z mrzlimi in gorkimi jedili ter prenočišča za potnike in hleve za konje.

Cene zmerne.

Odlikovana mizarska in strgarska delavnica.

Anton Černigoj

(društvenik »Mizarske zadruge«) v Gorici, Tržaška ulica št. 18.

Priporoča svoje mizarske izdelke vseh slogov, in za vsaki stan. Izdeluje tudi vsakovrstne strgarske izdelke točno po naročilu. Vsa naročila preskrbi v najkrajšem času po zmernih cenah.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča tovarna stolov Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imeteljem in predstojnikom zavodov in sol, krmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. natančno in trpežno izdelane stole, fotelja, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje trdka najnovejše obsirne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.

Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Pfaff-ovi šivalni stroji

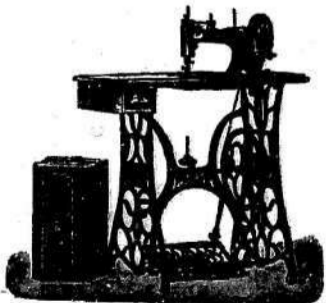
so najboljši.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navedno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kaj o isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res Pfaffovi šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s Pfaffovim.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno.
Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravi za umetno vezenje (recamirenje) ter se poučuje brezplačno.
Pfaffovi šivalni stroji prekosijo na dobroti vsako tovarno Jamči se za 10. et.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati Pfaffove šivalne stroje. Šaloga Pfaffovih šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio štev. 1 SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživestje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

SLAVIJA⁶⁶
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25,000,000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000,000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojavnika daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarna so v lastnej bančnej hiši Gospodskih ulicah štev. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Zahtevajte

moj ilustrovani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zastonj in poštne preste

Hanns Konrad,
tvornica ur in eksportna hiša
West št. 249. — (Češko).